

VVM-tilladelse

Udvidelse af Energinet.dk, LI. Torup Gaslager

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Energinet.dk, LI. Torup Gaslager
Rækkeborgvej 4
9620 Aalestrup

J.nr. NST-131-00101
Ref. OLGRE/SURHE
Dato 28. oktober 2011

VVM tilladelse til:

Energinet.dk, LI. Torup Gaslager, Rækkeborgvej 4, 9620 Aalestrup

VVM-tilladelse for udvidelse af Energinet.dk, Naturgaslager LI. Torup

Naturstyrelsen har den 28. oktober udstedt et kommuneplantillæg for udvidelsen af Naturgaslageret ved LI. Torup.

Naturstyrelsen giver hermed tilladelse til udvidelse af Energinet.dks, Naturgaslager ved LI. Torup. Tilladelsen giver Energinet.dk mulighed for at foretage sikkerhedsmæssigt vedligehold samt én vedligeholdelsesudskylning af hver af de syv eksisterende kaverne.

Tilladelsen gives i medfør af § 2, stk. 4, nr. 2 i henhold til bestemmelserne i § 9 stk. 1 jf. § 3 stk 1 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkninger på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Det projekt, der meddeles tilladelse til omhandler genudskylning og vedligeholdelse af gaslageret i LI Torup. Projektet er opdelt i to faser. Første fase er et pilotprojekt, hvor der sker én genudskylning af én kaverne, som under reduceret skyllehastighed (120 m³/time) anvendes til at kontrollere forudsætningerne, der ligger til grund for vurderingen af udledningen.

Anlægget er omfattet af kommuneplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse.

VVM-redegørelsen med tilhørende materiale udgør således såvel det faglige som juridiske grundlag for VVM-tilladelsen.

Resume:

Gaslageret ved LI. Torup er en vigtig del af det danske naturgasnet, og det har betydning for forsyningssikkerheden af naturgas til de danske forbrugere. I december 2007 søgte Energinet.dk om tilladelse til at vedligeholde og udvide gaslageret ved LI. Torup. Vedligeholdelsen af gaslageret er afgørende for anlæggets fortsatte funktion og sikkerhed samt gaslagerets rolle for forsyningssikkerheden i Danmark.

Projektet omfattede oprindeligt genudskylning af de eksisterende syv kaverne samt udskylning af ni nye kaverne. Energinet.dk revurderede henover sommeren 2010 det aktuelle behov for at udvide gaslageret, og med-

delte på den baggrund Miljøcenter Århus/Naturstyrelsen, at virksomheden ikke ønsker at udskylle nye kaverer, men at man udelukkende ville udnytte de dele af det ansøgte projekt, der omhandler genudskylning og vedligeholdelse af de syv eksisterende kaverer. Energinet.dk har i efteråret 2011 endnu en gang revurderet grundlaget for projektet og på den baggrund besluttet at reducere det ansøgte projekt fra genudskylning af hver kaverne 3 gange til én genudskylning af hver kaverne med henblik på sikkerhedsmæssigt vedligehold og en mindre udvidelse af de eksisterende kaverer.

Med den planlagte metode tager det ca. 1 år at genudskylle én kaverne en gang. Det samlede forløb af genudskylningerne forventes at vare op til ca. 7 år.

Udvidelser af naturgaslageret med nye kaverer, der ligger indenfor den udlagte arealreservationen til en eventuel fremtidig udvidelse vil imidlertid kræve en ny ansøgning, VVM-proces og tilladelse. Udvidelser af naturgaslageret ved yderligere genudskylninger, der ligger udover én genudskylning af hver af de eksisterende kaverer, vil ligeledes kræve en ny ansøgning, VVM-proces og tilladelse.

Naturstyrelsen¹ er VVM-myndighed og varetager VVM-processen.

Naturstyrelsen har på baggrund af VVM-redegørelsen og offentlighedens inddragelse vurderet, at der med de nødvendige vilkår kan udstedes et kommuneplantillæg, der muliggør de dele af det ansøgte udvidelsesprojekt, som omhandler vedligeholdelse og én genudskylning af gaslagerets syv eksisterende kaverer.

Naturstyrelsen har derfor den 28. oktober 2011 udstedt et kommuneplantillæg om udvidelse af gaslageret.

Kommuneplantillægget er udstedt til Viborg og Vesthimmerlands kommuner, og det er gældende fra udstedelsesdagen. Retningslinjerne i kommuneplantillægget kan kun ændres eller ophæves af Naturstyrelsen.

Kommuneplantillægget er udarbejdet efter planlovens regler, dels reglerne i lovens kapitel 6 om planers tilvejebringelse, dels VVM-reglerne i lovens kapitel 4 og i VVM-bekendtgørelsen.

Der er derfor tillige udarbejdet en VVM-redegørelse for projektet. VVM-redegørelsen angiver grundlaget for at vurdere de overordnede rammer for en miljømæssig acceptabel drift samt vedligeholdelse og udvidelse af virksomheden. Som en del af VVM-redegørelsen er der udarbejdet en vurdering efter reglerne i Lov om Miljøvurdering af planer og programmer samt en konsekvensvurdering efter Natura 2000-reglerne.

¹ Tidligere Miljøcenter Århus

Miljøhensynet er integreret i afgørelserne i form af retningslinjer, rammer og vilkår fastsat i et kommuneplantillæg, en VVM-tilladelse og en miljøgodkendelse.

Kommuneplantillægget fastsætter rammer for arealanvendelsen: Der fastlægges i kommuneplantillægget rammer og retningslinjer, der muliggør genudskylnings- og vedligeholdelsesprojektet. Der fastlægges på baggrund af en risikovurdering en sikkerhedszone omkring anlægget. Inden for denne zone må der ikke etableres ny miljøfølsom anvendelse som f. eks. boliger, rekreative områder mv.

- *VVM-tilladelsen fastsætter vilkår for overvågning og beskyttelse af grundvandet.*
- *Miljøgodkendelsen² regulerer støj, emissioner og udledning af skyllevand (udledningstilladelse):* Der er i udledningstilladelsen stillet vilkår om en maksimal skyllehastighed i driftstilstand 1 (pilotprojekt) på 120 m³/time og i driftstilstand 2 på 240 m³/time. Det maksimale saltindhold for udledningen i Lovns Bredning er for begge driftstilstande fastsat til 28 psu.

Der er i udledningstilladelsen efter miljøbeskyttelsesloven stillet en række detaljerede krav til egenkontrol af udledningen, således at de gældende miljøkvalitetskrav kan overholdes.

VVM-tilladelsen er betinget af, at projektet ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt.

For at kontrollere projektets forudsætninger og for løbende at sikre, at der ikke sker en væsentlig miljøpåvirkning, fastsættes der i VVM-tilladelsen vilkår om overvågning af omgivelserne og om sikring af grundvandet.

Der har i forbindelse med den offentlige debat været fremført, at den tidlige udledning påvirkede fjorden og dermed også Natura 2000-området. Der er også rejst spørgsmål om, hvorvidt det forsåt er forsvarligt at spise muslinger fra Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning, hvor store dele er udpeget som skaldyrvand af Naturstyrelsen³.

Konceptet for fastsættelse af miljøkvalitetskrav er, at "den mest følsomme art" er beskyttet. Overholdelse af de fastsatte miljøkvalitetskrav for udledning af metaller og miljøfremmede stoffer sikrer derfor et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for udledningen af disse stoffer til Natura 2000-områderne Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning. Det betyder således, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning eller skade på Natura 2000-områderne, dets integritet eller de arter, der er en del af udpegningsgrundlaget.

² Miljøstyrelsen er myndighed for miljøgodkendelsen

³ http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/93D77BC6-1187-4303-BBE4-870968D37DF8/119499/Skaldyrvandomraader_Danmark.pdf

Natura 2000-konsekvensvurderingen i VVM redegørelsen viste ligeledes, at der ikke sker skade på Natura 2000-områderne, deres integritet eller de arter de er udpeget for.

Da der selv med genudskylning er tale om udledning af store mængder saltvand til et lavvandet fjordområde, hvor det kan have konsekvenser, hvis forudsætningerne ikke holder, er der i VVM-tilladelsen stillet krav om en løbende monitoring, der løber under hele udskyllingen og en mere detaljeret monitoring under pilotprojektet med den første udskylling af kaverne TO-8.

Begge former for monitoring skal sikre, at der foreligger et oplyst grundlag om tilstanden og udviklingen i vandområdet, og de skal dokumentere eventuelle påvirkninger som følge af udskyllingerne.

Den eksisterende overvågning i det nationale overvågningsprogram, er ikke tiltænkt at kunne dokumentere effekter i eksempelvis et nærområde, hvorfor det nationale program ikke kan betragtes som tilstrækkeligt til at konkludere, at der ikke er effekter fra udledningen.

Data fra overvågningen skal dels bruges i forbindelse med skiftet af driftstilstand, hvor det afgøres, om der kan udskylles flere kaverne, og dels bruges i forbindelse med myndighedernes løbende tilsyn med projektet. Hvis det i forbindelse med tilsynet viser sig, at der opstår en væsentlig ikke forudset påvirkning af Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning bortfalder VVM-tilladelsen.

Energinet.dk har gennemført en overvågning af forholdene i over 1½ år som opfølgning på VVM-redegørelsen, herefter kaldt basismonitoringen. Overvågningen er koordineret med Naturstyrelsen og vil blive brugt som reference for den efterfølgende monitoring.

Vilkår for VVM tilladelsen

Udover vilkårene i kommuneplantillæg og miljøgodkendelse, herunder udledningstilladelse, fastsættes derfor følgende vilkår:

1. Energinet.dk skal gennemføre et overvågningsprogram til belysning af eventuelle konsekvenser i Hjarbæk Fjord og Lovns Bredning som følge af vandindtaget fra Hjarbæk Fjord og udledningen til Lovns Bredning
2. Overvågningsprogrammet skal indeholde **en pilotprojektmonitoring og en løbende monitoring**
3. Stationerne fremgår af kortet og koordinater.

Name	Longitude_x	Latitude_y
P 1	9° 17' 39"	56° 38' 13"
P 2	9° 17' 30"	56° 37' 22"
P 3	9° 18' 2"	56° 37' 27"
P 4	9° 18' 40"	56° 37' 37"
P 5	9° 18' 6"	56° 37' 8"
P 6	9° 17' 54"	56° 36' 47"
P 7	9° 17' 43"	56° 36' 30"
P 8	9° 17' 29"	56° 36' 10"
P 9	9° 17' 2"	56° 35' 53"
P 10	9° 17' 17"	56° 35' 48"
P 11	9° 17' 33"	56° 35' 45"
P 12	9° 16' 60"	56° 34' 42"
P 13	9° 14' 40"	56° 39' 39"

Longitude/ Latitude WGS84

4. De anvendte analysemetoder og detektionsgrænser for stofferne skal følge de tekniske anvisninger for det nationale overvågnings-

program. Måle- og udtagningsprocedurer, kvalitetssikringsprocedurer og afrapporteringsprocedurer skal ligeledes følge de tekniske anvisninger for det nationale overvågningsprogram.

5. Ved problemer med overvågningsprogrammet⁴, orienteres Naturstyrelsen uden forsinkelse.
6. Overvågningsprogrammet skal være igangsat, inden indtag af vand i forbindelse med udskylningen af TO-8 startes.
7. Overvågningsprogrammet kan tages op til revision efter aftale med Naturstyrelsen, hvis der er en stabilitet i resultaterne, og de ikke viser en væsentlig påvirkning eller hvis der er så store udsving i målingerne, at der er behov for en tættere monitoring, end der er lagt op til.

Pilotprojektmonitoring

8. Inden start af udledning fra pilotprojektet (driftstilstand 1) skal der indsamles data med henblik på bestemmelse af baggrundskoncentrationen af metaller i vandfasen, både som totalindhold og opløst fraktion (As, Ba, Pb, B, Cd, Cr, Co, Cu, Fe, Hg, Mo, Mn, Ni, Se, Ag, Tl, Sn, Sb, Sr, Va, U, Zn). Målingerne skal foretages på stationerne P7, P8, P12 og P13.
9. Projektovervågningen af de fysisk/kemiske forhold skal foretages hver anden uge på alle stationer (P1 til P13). Overvågningen skal indeholde målinger af vertikale profiler af salinitet, temperatur, ilt, turbiditet og fluorescens som udtryk for mængden af planteplankton. Overvågningen skal starte to uger inden pilotprojektet starter med indtag af vand fra Hjarbæk fjord.
10. Overvågningen skal indeholde to bestemmelser af indholdet af metallerne Ag, As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb og Zn samt TOC, tørstof og glødetab i sediment for stationerne P7, P8, P12 og P13. Desuden foretages målinger af glykoler. Den ene skal udføres før start af udledningen, og den anden skal udføres 4 måneder efter start af udledningen.
11. Overvågningen skal indeholde to bestemmelser af indholdet af metallerne Ag, As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Zn samt lipid og tørstof i muslinger for nærområdet omkring Virksund. Den ene skal udføres før start af udledningen, og den anden skal udføres mindst 4 måneder efter start på udledningen.
13. Overvågningen skal indeholde pelagiske larver og æg (fisk og bundfauna) samt fiskeyngel undersøges som anført for pilotprojektet af Rambøll i "Energinet.dk, LI. Torup Lagerudvidelse, Forslag til monitoring af fysiske, kemiske og marinbiologiske forhold i Lovns Bred-

⁴ Det kunne være is, fejl i udstyr m.m.

ning og Hjarbæk Fjord, december 2008" med de forslag til ændringer der er nævnt af Rambøll i "LI. Torup lagerudvidelse, Monitering - årsrapport 2009-10".

14. Overvågningen skal indeholde fisk som anført af Rambøll, LI. Torup Lagerudvidelse, Forslag til monitering af fysiske, kemiske og marin-biologiske forhold i Lovns Bredning og Hjarbæk Fjord, december 2008" så vidt muligt tilsvarende undersøgelsen i "Rambøl: LI. Torup lagerudvidelse, Monitering - årsrapport 2009-10".
15. Der skal ske en løbende afrapportering af data på Energinet.dks hjemmeside, og der skal en gang i kvartalet afleveres data til Naturstyrelsen. Efter pilotprojektet skal der udarbejdes en rapport, hvor de indsamlede data vurderes i forhold til basismoniteringen og kravene til områderne i de til en hver tid gældende relevante⁵ planer og bekendtgørelser. Data skal desuden afleveres digitalt i STANDAT format til Naturstyrelsen.

Den løbende monitering

16. Den løbende overvågning starter efter pilotprojektmoniteringen, og inden der startes yderligere udskylning.
17. Den løbende overvågning af de fysisk/kemiske forhold skal foretages hver måned i stationerne P7, P8, P12 og P13. Overvågningen skal indeholde målinger af vertikale profiler af salinitet, temperatur, ilt, turbiditet og flouescens som udtryk for mængden af planteplankton.
19. Overvågningen skal indeholde en ½ årlig bestemmelse af indholdet af metallerne Ag, As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb og Zn samt TOC, tørstof og glødetab i sediment for stationerne P7, P8, P12 og P13.
20. Overvågningen skal indeholde en årlig bestemmelse udført i oktober/november af indholdet af metallerne Ag, As, Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb og Zn samt lipid og tørstof i muslinger for nærområdet omkring Virksund.
21. Der skal ske en løbende afrapportering af data på Energinet.dks hjemmeside, og der skal en gang årligt afleveres en rapport, hvor de indsamlede data vurderes i forhold til basismoniteringen og i henhold til kravene til områderne i de til en hver tid gældende relevante planer og bekendtgørelser⁶. Data skal desuden afleveres digitalt i STANDAT format til Naturstyrelsen sammen med rapporten.
22. Overvågningen skal foretages i hele udskylningsperioden og til et år efter at den sidste udskylning er foretaget

⁵ I forhold til vandrammedirektiv, habitatdirektiv og direktiv om miljømål.

⁶ Energinet.dk har på det første borgermøde tilkendegivet, at overvågningsdata vil blive gjort tilgængeligt for offentligheden

Der fastsættes yderligere følgende vilkår i forhold til forebyggelse af jord- og grundvandforurening:

23. Der skal foretages løbende vedligeholdelse og tilsyn med udskylningsanlægget, så der ikke sker spild til omgivelserne⁷.
24. Der skal ved afgangsbassiner være sikring mod nedsivning og en alarm for overløb eller nedsivning.

Andre tilladelser inden for Miljøministeriets resort.

I forbindelse med projektet har Miljøstyrelsen Aarhus som ovenfor nævnt også udarbejdet en miljøgodkendelse med udledningstilladelse til Lovns Bredning. Såvel Lovns Bredning som Hjarbæk Fjord, hvorfra der indtages udskylningsvand, er Natura 2000-område, som er omfattet af habitatbekendtgørelsen. Der er derfor udarbejdet en konsekvensvurdering for projektets påvirkning af Natura 2000-området. Konsekvensvurderingen indgår som en del af VVM-redegørelsen.

I forbindelse med miljøgodkendelsen er der udarbejdet en sikkerhedsrapport i henhold til bekendtgørelse nr. 1666 om kontrol med risikoen for uheld med farlige stoffer. I henhold til bekendtgørelsen skal virksomheden regelmæssigt gennemgå sikkerhedsrapporten, og der skal fremsendes en ajourført sikkerhedsrapport, når forholdene begrundet det – dog mindst hvert femte år. Hver af tilsynsmyndighederne på risikoområdet kan kræve, at sikkerhedsrapporten ajourføres, hvis der er fremkommet nye oplysninger om risikoens omfang, herunder i forbindelse med tilløb til uheld, eller hvis ny teknisk viden begrundet dette. Dette indebærer, at der løbende og i relevant omfang skal ske en ajourføring af sikkerhedsrapporten.

I henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 18 skal godkendelser af (i)-mærkede listevirksomheder herunder gaslageret ved LI. Torup regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Listevirksomheder må ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en måde, som indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. (Miljøbeskyttelseslovens § 33).

Ændringer og udvidelser vil tillige skulle anmeldes i henhold til Planlovens VVM-regler.

Der fastsættes særskilte vilkår for udledningen fra udskylning af kaverner, som reguleres gennem udledningstilladelsens udlederkrav samt gennem krav til drifts- og egenkontrol. Projektets fremdrift er således styret af to driftstilstande for udledningen, der hver især har hæftet et sæt af krav og begrænsninger på sig, herunder myndighedernes krav om accept for ændring af driftstilstand, krav om egenkontrol, dokumentationsmålinger og mo-

⁷ Rørledning mellem centralanlæg og pumpehus, pumper, afgangstanke mv.

nitering af tilstand og den miljømæssige udvikling i udledningsrecipienten. Desuden løbende indberetning og rapportering til myndighederne. Første fase af projektet gennemføres som et pilotprojekt med genudskylning af én eksisterende kaverne med lav skyllehastighed og en maksimalt salinitet på 28 psu og med intensiv dataindsamling.

Klagevejledning

Kommuneplantillægget og VVM-tilladelsen kan påklages til Miljø- og Naturklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt af landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, jf. planlovens §§ 58 og 59. Kommuneplantillægget kan kun påklages for så vidt angår retlige spørgsmål, mens en klage over VVM-tilladelsen også kan omfatte vurderingen af, om den bør meddeles samt vilkårene for tilladelsen.

Klagefristen er den 30. november 2011. Deres klage bedes så vidt muligt sendt elektronisk på nmkn@nmkn.dk ellers pr. brev til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Nævnet vil efter modtagelsen af klagen sende Dem en opkrævning på gebyret. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside: www.nmkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Et eventuelt søgsmål i forhold til tilladelsen skal anlægges ved domstolene inden 6 måneder fra tilladelsens offentliggørelse, jf. planlovens § 62. Det vil sige senest den 2. maj 2012.